

Lengyelország segíthet az oroszok kidobásában – Newscast

hvg360°

HVG360 TUDOMÁNY + KRAUSZ FERENC KUTATÓK MAGYAR PÉTER +2

🕒 Megjelent 14 órája 📖 Olvasási idő 6 perc

A 261 milliárd csak a jéghegy csúcsa, a pénznél többről szól a Nobel-díjas Krausz Ferenchez köthető alapítvány és a kormány vitája

Nem kerüli a konfrontációt a Magyar-kormány a tudományos életben sem, rögtön nekiment a Nobel-díjas Krausz Ferenc nevével fémjelzett, repülőrajttal indított kekvának.

Riba István

Választás 2026

A HVG vállalásai

Négy Nobel- és egy Abel-díjas tudós

– kevés alapítvány mondhatja el a világon, hogy ilyen tagokból áll a kuratóriuma. Márpedig az Orbán-kormányal kötött 261 milliárd forintos szerződéséről az utóbbi napokban elhíresült Élvtónal Csúcskutatóási és Tehetséggondozó Alapítvány ilyen.

A kuratórium elnöke Krausz Ferenc, három külföldi tagja mellett benne van az Abel-díjas (az egyik legtekintélyesebb matematikai díjjal elismert) Lovász László, a Magyar Tudományos Akadémia volt elnöke is. Kérdés persze, hogy egy ilyen kuratórium mennyire operatív, Lovász elmondásából inkább az derül ki, hogy az ügyeket alapvetően Krausz viszi. A 444-nek Lovász elmondta, hogy az összegről tudomása volt, de a költségvetési tervvel a kuratórium érdemben nem foglalkozott, így nem tudja megítélni,

Meglepő, hogy egy ilyen tudóskuratórium melletti felügyelőbizottságba (amelynek névsorát nem hozták nyilvánosságra) bekerülhetett Szalai Zoltán, a Mathias Corvinus Collegium (MCC) főigazgatója, egyben az Orbán-kormány egyik propagandalapjának, a Mandinernek a főszerkesztője is. „Megtiszteltetés, hogy Krausz Ferenc felkért az alapítvány felügyelőbizottsági tagjának, öröm egy ilyen kiemelten fontos munkában aktívan részt venni” – írta a Facebookra idén március 31-én Szalai. Talán csak Krausz tudhatja, hogyan került egy pártpropagandista egy olyan tudományos alapítványnak a közelébe, amely a világból a legjobb tudósokat szeretné Magyarországra csábítani.

Politikai hátszélre Krausznak nem nagyon volt szüksége, hiszen a Nobel-díj elnyerése óta a hazai tudománypolitika aktív részese. Ennek viszont a tudóstársadalom nem nagyon örül, hiszen Krausz mégoly jó elképzeléseit is az ő megkerülésükkel, az Orbán-kormány támogatásával próbálta elérni. 2024-ben az ő javaslatára szüntették meg az OTKA-t, amely pályázati úton nyújtott támogatást kutatócsoportoknak. Krausz elképzelése szerint több pénzből kevesebb csoportot, csak a legkiválóbbakat kellene támogatni, s az ő ötletére létrehozták a Nemzeti Kutatási Kiválósági Programot, a pályázatokról döntő Kutatási Kiválósági Tanácsnak (KKT) is ő lett a vezetője. Egy írásában kijelentette, hogy „a megélhetési kutatásnak nincs jövője Magyarországon”, ezt azonban tudóstársai annyira zokon vették, hogy Krausz inkább Hankó Balázs korábbi miniszter tudománypolitikai főtanácsadója lett, és lemondott a KKT vezetéséről.

Közben jól menedzselte a saját ügyeit is, a kormány 75 milliárd forintos támogatásával létrehozta és vezette a Molekuláris-Ujjlenyomat Kutató Központ (CMF) Nonprofit Kft.-t, amely

Megosztás

Facebook

Link
másolásaSzólj
hozzá

Címlap

Egészségügyi és Orvosképzésért Alapítványé (NEOA) lett.

Krausz főtanácsadói munkássága idején kidolgozta az Élvonal Alapítvány koncepcióját, amely a kiváló, mindenekelőtt a külföldön dolgozó magyar tudósok hazacsábításán alapult. Lovász László szerint régóta napirenden van, „hogymint tudományágakat Magyarországon meghonosítsunk vagy felfejlesszünk”, és ehhez olyan külföldi tudósokat kell idehozni, akik intézményteremtők tudnak lenni, és új tudásközpontokat létrehozni”. Elmondása szerint már több sztárkutató neve is felmerült, akiket a program keretében akartak Magyarországra csábítani.

A megoldás egy közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány (kekva) lett, és alighanem ez okozta Krausz vesztét. Bár Lovász szerint nem ilyen konstrukcióban szerettek volna pénzhez jutni, a kormány ragaszkodott ehhez, holott ennek már nagyon rossz híre volt az egyetemek átalakítása miatt. Még az Európai Unió is fogást talált ezen a támogatási formán, egyebek mellett emiatt esnek el az egyetemek uniós támogatási pénzekről. 2025 júniusában viszont a parlament elfogadta az Élvonalról szóló törvényt, és megkezdődött a tárgyalás a kormánnyal arról, mennyi pénzt is tegyenek bele.

Végül egy közérdekű adatigénylés eredménye jutott el a Magyar Hang című laphoz. A kormány az egyetemi kekvákhoz hasonlóan 25 éves keretmegállapodást és 6 éves közfeladat-finanszírozási szerződést kötött az alapítvánnyal. Ebben az alapítvány céljait és teljesítménymutatóit is meghatározták, például 6 év alatt legalább 25 nemzetközileg elismert, világszínvonalú tudós, valamint mintegy 50 kiemelkedően tehetséges, gyorsan fejlődő fiatal kutató számára kell létrehozni nemzetközi mércével is versenyképes kutatási környezetet. Emellett vállalták 60 know-abadalmi bejelentés és 15

spin-off vállalkozás létrehozását is. Krausz szerint olyan helyet szeretnének kialakítani, ahová a világ legjobb kutatói is szívesen jönnek, és mindenekelőtt, ahová a legjobb magyarok is szívesen jönnek haza. Ehhez világszínvonalú feltételek kellene, hosszú távú kiszámíthatósággal, hiszen csak ekkor lehet esély arra, hogy nemzetközi presztízsű magyar tudósok itthon kezdjenek kutatásba.

Hankó Balázs volt kulturális és innovációs miniszter és Krausz Ferenc az új tehetséggondozó program indulásáról tartott sajtótájékoztatón 2025. május 14-én.

© MTI / Lakatos Péter

A 6 év alatt folyósítandó 261 milliárd forint évekre lebontva mintegy fele a HUN-REN Magyar Kutatási Hálózat éves költségvetésének, azaz szemmel jól látható összegről van szó azon tudósok számára, akik a meglehetősen alulfinanszírozott hazai tudományos közegben dolgoznak. Ehhez képest Krauszék már megkaptak 22 milliárd forintot, valamint márciusban az Infoparkban, Orbán Viktor miniszterelnök jelenlétében letették annak az épületnek az alapkövét, amely a program központja lenne. Ezt ugyan eredetileg Krausz másik projektjének építették volna, de végül azt is leválasztották a Semmelweisről, és az Élvonall Alapítványba olvasztották be.

is aknára lépett. Összerúgta ugyanis a port a szegedi Nemzeti Tudósképző Akadémiával. A már évtizede működő és a kormány által is évi több száz millió forinttal támogatott tehetséggondozó alapítvány munkáját Hankó Balázs miniszter hosszabb távon Krausz alapítványának égisze alatt képzelte el. Ez azonban, mint kiderült, nem egyezett a Nobel-díjas tudós elképzeléseivel, akinek van egy saját tehetséggondozó alapítványa is, így végül a minisztériumi nyomás ellenére kihátrált az együttműködésből.

A Magyar Hang cikkére rögtön reagált Magyar Péter miniszterelnök is, a szerződés felbontását ígérve, és a 22 milliárd forint visszatérítését követelve. Valamivel részletesebben Tanács Zoltán tudományos és technológiai miniszter egy [Facebook-bejegyzésben bontotta ki, miért szándékozik a kormány felbontani az Élvi Alapítvánnyal kötött szerződést](#). „Ez már nem egyszerű támogatási konstrukció, hanem egy alternatív tudománypolitikai és innovációs infrastruktúra közpénzből történő felépítése” – állapította meg. Számukra nem elfogadható, „hogyan választások előtt megkötött, hosszú évekre szóló szerződéssel több százmilliárd forintnyi közpénzt egy kekva-modellre épülő, szűk döntéshozói kör által irányított alapítványhoz szervezzenek ki úgy, hogy a mindenkori demokratikus kormányzatnak később alig maradjon valódi ráhatása és ráhatása a pénzek felhasználására”.

Míg Krausz az alaputatások erősítésében, a világszínvonalú kutatók Budapestre csábításában látja a kitörési lehetőséget, addig a Tisza nevében Tanács a teljes magyar kutatási szféra helyzetének rendezését tervezi, ahol a meglévő, szűkös, de fokozatosan egyre nagyobb forrásokat „átlátható, versenyalapú, szakmailag ellenőrizhető rendszeren keresztül kell eljuttatni a kutatókhoz,

Ennek keretében szinte biztos, hogy az állam visszaveszi a HUN-REN Magyar Kutatási Hálózat alapítói jogait, lecseréli a vezetését és az irányító testületét. A jövő nagy kérdése, hogy utána a szervezetet valamiképpen visszaviszik-e az MTA égisze alá, akár úgy is, hogy az autonómiáját megtudja őrizni.

https://hvg.hu/itthon/20260518_krausz-ferenc-magyar-peter-alapitvany-tamogatas-visszavonas-valasz

De az is kérdés, hogy Magyar Péter és Krausz Ferenc tárgyalása után milyen formában tud megvalósulni és megvalósul-e egyáltalán a csúcskutatások magyarországi ökoszisztémájának a kiépítése. Hétfőn este a kormányfő az alapítvány átvilágítását rendelte el, amelyet egyébként egy nyílt levélben Krausz is kért. Ebben az alapítványi formában és ezzel az összeggel nyilván nem mehet tovább a program, azonban Lovász László mind a csúcskutatások Budapestre csábítását, mind a tehetséggondozást olyan célnak tartja, amelyre érdemes áldozni. „Az rendben van, hogy a kormány felbontja ebben a formában a szerződést, de jó lenne, ha tárgyalnának arról, hogy mi legyen, és ebben az alapítványnak az eredményeit is jó lenne használni” – mondta Lovász, s nem kizárt, hogy meghallgatásra talált, mert mind Magyar Péter, mind Tanács Zoltán jelezte, tárgyalni fognak erről Krausz Ferencsel.

*Nyitóképkünkön: Krausz Ferenc és Orbán Viktor A Frontiers Campus alapkövetésén 2026. március 31-én
Fotó: HVG / Cabrera Martin*

A hvg360 tartalma, így a fenti cikk is, olyan érték, ami nem jöhetett volna létre a te előfizetésed nélkül. Ha tetszett az írásunk, akkor oszd meg a minőségi újságírás élményét, és [ajándékozz hvg360-előfizetést!](#)

